№ 100. Peektdeen, 14. dezembrî. 1901.

Makfà, Jelgawâ fanemot: par gadu — 2 rub. 20 kap. par 1/2 gadu — 1 „ 20 „ par 1/4 gadu — 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfà, pa pastu peesuhtot: par gadu — 3 rub. — kap. par 1/2 gadu — 1 „ 60 „ par 1/4 gadu — 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Isnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija: Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

80. gada-gahjums.

Sludinajumi makfà: par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpusê 20 kap.

„Latweeschu Awises“,

nahkoschâ 1902. gadâ eeeedamas sawâ **81. gada-gahjumâ** un kà lihdsschim isnahkdamas **otrdeenâs** un **peektdeenâs,** joprojam uszihtigi un apsinigi strahdàs lihdsschinejâ kristigâ garâ, turotees allasch uf meeriga darba zeleem. Lasitaju skaitam augot, isdeweji atraduschi par eespehjamu, awises slejas no jauna gada atkal **paplaschinat,** un proti tahdâ kahrtâ, ka **„Basnizas un skolas“** un **„Semkopibas“ nodalas,** kas lihdsschim tika eeweetotas paschâ galwenajâ lapâ, turpmak tiks atschkirtas **ihpaschàs peelikumòs,** kas awisei pahrmainus ees lihds weenreis par nedelu. Tà tad turpmak „Latw. Awischu“ lasitaji bes paschas awises sanems diwreis nedelâ stahstu peelikumu un weenreis nedelâ basnizas un skolas waj semkopibas peelikumu. **Gewada rakstòs,** kà lihdsschim, wispirmâ kahrtâ eewehrosim paschas dsimtenes dsihwi un wajadsibas; **ahrsemju** nodalâ sneegsim pahrskatus par swarigakajeem notikumeem zitàs walstìs; **sinojumòs** no eekschsemèm un no Widsemes un Kursemes wehstìsim tikai par wisu to, kam kahda nosihme preeksch wiseem lasitajeem, pee tam zensdamees allasch pasneegt pehz eespehjas **jaunas** sinas; sihkaki eewehrosim **Jelgawu un Leepaju,** kà Kursemes eewehrojamakàs pilsehtas; **teesu leetàs** dosim mahzita adwokata padomus teem lasitajeem, kas kahdôs nopeetnôs jautajumôs pehz tam peeprasìs; **wisjaunakàs sinàs** pasneegsim telegramas no eeksch- un ahrsemèm; **„Basnizas un skolas“ peelikumâ** puhlesimees kopt un atthstit Latweeschu garigo dsihwi, stiprinat lasitajus muhsu dahrgajâ ewang. luteru tizibâ; **„Semkopibas un saimneezibas“ peelikumâ** sneegsim derigus apzerejumus par semkopibu, dahrskopibu, bischkopibu u. t. t.; **Stahstu nodalâ** pirmâ weeta peederès muhsu paschu rakstneeku darbeem, no kureem schahdi mums jau nodoti, waj droschi apsoliti: Apsischu Jehkaba: „Is tautas bilschu galerijas“; Lihgotnu Jehkaba (Lihdumneeka): „Zelâ uf laimi. Originalromans“; A. Sauleescha: „Kalejs Indrikis, nowele“, un „Audschu behrni“, stahsts; Pawasaru Jahna: „Kadehl Birskalnu Atis neisstudeja“, stahsts; Mag. J. Lautenbacha: „Par Latweeschu literaturas attihstibu“; Lihgotnu Jehkaba: „Par Aufekla dseju“ u. z.; tulkotos stahstus israugotees, skatisimees uf tam, ka lasitaji tanìs neatrastu tikai patihkamu laika kawekli, bet ari kahdu wehrtigaku kodolu; tà peemehram mums jau nodrukaschanai sagatawoti: Was. Nemirowitscha-Dantschenko: „Deews lai peedod“, Tschirikowa: „Atwalinajumâ“, Potapenko: „Isspildu organs“, L. Penninga „Modersprutas lauwa“, stahsts is Buhru-Anglu kara u. z.

Abonescha nas maksa paleek lihdsschinejâ: Jelgawâ sanemot: par gadu **2** rbl. **20** kap., par 1/2 gadu **1** rbl. **20** kap., par 1/4 gadu **60** kap.; pa pastu peesuhtot: par gadu **3** rbl., par 1/2 gadu **1** rbl. **60** kap., par 1/4 gadu **90** kap.; uf ahrsemèm: par gadu **4** rbl. **50** kap., 1/2 gadu **2** rbl. **30** kap., 1/4 gadu **1** rbl. **20** kap.

Apstellejumus laipni luhdsam isdarit pee laika, lai peesuhtischanâ nezeltos nekahdi kawekli. Wislabak ja ar apstellejumeem greeschàs taisni pee „Latw. Awischu“ **ekspedizijas, Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.** Tatschu apstellejumus peenem ari wisi labakee grahmatu weikali, draudschu mahzitaji, skolotaji, pagastu rakstweschi un ziti muhsu labwehli.

Administrazija.

Zeen. pasta abonentu eewehribai.

Wiseem pasta abonenteem ar scho 100. nummuru peesuhtam kà besmaksas peelikumu no „Latweeschu Awischu“ redakzijas isdoto

„Mahju Kalendaru“

uf **1902. gadu.** Luhdsam to pee nummura sanemschanas eewehrot. Ziteem ahreenes abonenteem un Jelgawas abonenteem „Mahju Kalendars“ tiks lihdsi dots ar nahkoscho 101. nummuru.

„Latweeschu Awischu“ ekspedizija.

Muhsu laukpagasti un winu peenahkumi.

Pee muhsu dsimtenes saimneezìskàs dsihwes usplaukschanas eewehrojams nopelns peeder ari muhsu pagastu sabeedribàm. Pirmkahrt, winas weizinajuschas un kopuschas muhsu skolu buhschanas, dibinadamas un usturedamas pagasta skolas, kuras, lai nu gan tàm mahzibas apmehrs naw nezik leels, tomehr kalpo kauschu wisplaschakàm aprindàm. Pat tam, kam schejeenes pagastu paschwaldiba ir kà skabarga azìs, tomehr jaatsihst, ka Baltijâ pagasta skolu labâ tizis un teek daudz wairak darits, nekà zitur . . . Tiklab pagasta skolotaju algas, kà skolu apgahdaschana wispahrigi ir teizamaka, nekà tur, kur skolu leeta isnemta no semneeku sabeedribu rokàm. Ar to naw sazits, ka buhtum jau wisu panahkuschi, ko wajadsetu panahkt; bet kad nu bes miteschanàs jadsird muhsu pagastu weetneeku nosahkajumi, tad newajaga ari aismirst to, kas no scheem pascheem ir padarits un teek darits. Otrkahrt Baltijas prahwakee pagasti ir ari deesgan ruhpigi gahdajuschi par pagasta nespehjneeku apgahdaschanu. Zeltas ehrtas nespehjneeku patwerssmes, apgahdati nespehjneekeem dsihwokli pee saimneekeem, dots usturs gan graudâ, gan naudâ. Treschkahrt, ir jau brangi pasahkumi dehl pagastu eedsihwotaju apgahdaschanas ar lehtu un weegli sasneedsamu ahrstu palihdsibu, dibinatas brihwbibliotekas, brihwlasitawas un t. t. Pagastu paschwaldibas darbibas laiks ari naw wehl nezik garsch, zilweka laba pusmuhscha garumu, bes tam laiku no laika pagastu darbibu kawejuschi daschi ahreenes apstahkli, — tas wiss mums jaapswer, pahrbaudot muhsu laukpagastu lihdsschinejo darbibu un skatotees uf to, kas ir panahkts un ko wajadseja panahkt.

Bet bes teem muhsu laukpagastu panahkumeem, kas augscham usskaititi un tà sakot, rokàm taustami, pagastu sabeedribàm ir ziti un ne masaki panahkumi. Laukpagastu sabeedribas bij Latweescheem pirmàs skolas uf wispahrigu beedroschanos, kaut gan loti beeschi paschi Latweeschi to nemas neapsinajàs. Te bij tà sakot mahtes roka, pee kuras peeturedamees, jaunâ dsihwes laikmetâ eestahjees, Latweetis mahzijàs staigat. Aisgahja kahdam pagasta lozeklim mahjas zaur uguni bojâ, pagasta sapulzê apspreeda, kà palihdset nelaimigajam, kà weikt tam peewest kokus un zitu buhwmaterialu, kas laidìs leezeneekus un t. t. Te bij pirmais sahkums, kur Latweeschi sahka mahzitees wisi stahwet par weenu un weens par wiseem. Laikraksstu skubinaschana, lai Latweeschi beedrojàs, buhtu bijuse balss tukšnesî, ja teem nebuhtu bijis nekahdu eeskatu par beedroschanàs derigumu. Pagastu sabeedribas tiklab praktiskâ, kà audsinaschanas sinâ sche nu dewam paraugu beedroschanàs leetâ. Tà sehkla, ko issehja pirmàs pagastu sabeedribas, reesusi bagatu kruhmu. Kursemê ween ir tagad ap 500 beedribu, no kuràm wairak, nekà 150 beedribas ir Kursemê uf laukeem 9 aprinkôs, kahdôs 60 meestôs, 284 pilsehtâs. Iluksstes aprinkis, sche naw nemas peeskaitits. Wisas schìs beedribas nu weizina schejeenes sadsihwi, gan garigâ, gan materialâ sinâ.

Bet runajot par muhsu pagastu panahkumeem, muhsu noluhks nebuht nebij zelt teem nepelnitu usslawu. Pahrlaisdami azis par usplehsto lihdumu, pahrleezinadamees, ka suhree sweedri naw bijuschi bes swehtibas, gribam smeltees jaunus spehkus, lai ar jaunu sparu, dedsibu un mihlestibu waretu tahlak strahdat. Ne atpakal rahptees, bet uf preekschu eet. Ne par suduschàm zeribàm sehrotees, bet kaisit jaunus, dihdseligus graudus. Azumirklî, kad sanemsim rokas klehpî un teiksim, mehs jau gan esam strahdajuschi, tanî paschâ azumirklî mehs eesim atpakal. Lai no tam sargamees. Tad war pahrnemt beidsamâ laikâ pee wahrda sauktais „sastingums“, kam leela lihdsiba ar — nahwi. No tam behgtin jabehg ari muhsu pagasteem. Katra jauna deena nes teem jaunus peenahkumus un isdewumus, ar zelmu islauschanu wehl seme naw sagatawota sehklai: wehl janolihdsina zinas, wehl jaar, jaezè, janograhwè. Paplaschinàs dsihwe, paleek sareschgitaki ari winas prasijumi un plaschaks ari pagastu sabeedribu darbibas lauks. Usstahdisim sche wisâ ihsumâ daschus jautajumus, kuri muhsu pagastu dsihwê tà sakot stahw uf deenas kahrtibas.

1. Pagastu isdewumeem ikdeenas wairojotees, wairojàs ari pagastu nodokli. Pagastu preekschstahwseem nu peenahkums, ruhpetees neween par newajadsigu isdewumu aprobeschoschanu, jaunu eenehmumu awotu ismeklescha nu, bet ari par pagastu nodokku samehrigu isdalischanu, lai katram buhtu sawa nasta pehz plezeem, bet newis saimneezìskâ sinâ wahjakeem pagasta lozekleem buhtu jamaksà wairak, nekà stiprakajeem. Wairak Kursemes pagasti jau schaî sinâ eeweduschi daschas pahrgrosibas, tamdehl ar sinkahribu jaskatàs uf praktiskàs dsihwes peedsihwojumeem, waj tee runàs par labu jauneewedumeem, waj pretim.

2. Pagasteem jaruhpejàs ari par sawu eerehdnu, ihpaschi skrihweru un skolotaju peenahzigu algoschanu. Nekahrtiga skopuliba schinî sinâ ir tikai pagasta aplaupischana. Ne uf tam, pagasta skrihweri waj skolotaju eewehlot, jaraugàs, kursch nahk par lehtako algu, bet kursch derigakais, saprahtigakais un isweizigaks sawâ amatâ. Zaur skrihweru un skolotaju algu noknapinaschanu pagasti panahk tikai to, ka apdahwinatakee un isweizigakee schi aroda darbineeki pahreet zitôs darba laukôs, bet pagasteem paleek nereti tikai neapdahwinatakee un nepeedsihwojuschee spehki. Sinams, atrodàs ari daudz kreetnu un zensigu pagasta eerehdnu, kuri, dsihti ais mihlestibas uf sawu darbu, masak skatàs uf materialeem labumeem, bet neaismirsìsim, ka pat idealakais zilweks newar no gaisa ween dsihwot un pagastam pirkt sawu labklahjibu, par sawu darbineeku badu, buhtu nepareisi un netaisni. Tamdehl pagastu preekschstahwju peenahkums ir nopeetni gahdat par skrihweru un skolotaju materialâ stahwokla uslaboschanu, par pensijas nodroschinaschanu teem wezuma deenâs u. t. t., lai peewilktu schinìs amatôs isglihtotakos un kreetnakos spehkus.

3. Wezi trumi pagastu dsihwê ir daschdaschadi kaktu apikati, prascheniju taisitaji un kà winus wisus sauz. Ja neskatotees uf wisu karu no laikraksstu puses pret teem, tahdas personas tomehr wehl pahrteek no nemahzitu lautinu suhri pelniteem grascheem, tad pee tam wainiga neween scho lautinu nesinaschana, bet ari tas, ka mahziti adwokati wehl pahrak dahrgi un lauku lautineem gruhti sasneedsami. Lai nowehrstu scho nebuhschanu, pagastu sabeedribàm jagahdâ neween par pagasta eedsihwotaju juridisko isglihtibu, bet ari par lehti sasneedsamu un weegli peeejamu mahzita teesleetu prateja padomu teesu leetâs. Bes tam tagadejâ stahwoklî zeesch ari paschi pagasti. Prahwâs (peem. lasitaji atzerees wehl schogad kahdu leelaku prahwu) pagastu intreses teek aisstahwetas kà par garu laiku. Lai no tam isbehgtu — pagasteem, wislabaki kopigi, wajadsetu turet sawus mahzitus teesleetu pratejus, kas winu intreses aisstahwetu peenahzigâs weetâs. Gadijumôs, kad par kahdas leetas likumibu rastos schaubas, waretu greestees pee augstakàm walsts eestahdèm.

4. Kas sazits par truhkumeem juridiskàs leetâs, to paschu pilnâ mehrâ war sihmet uf pagasta eedsihwotaju apgahdaschanu ar ahrstu palihdsibu, slimnizàm, sahlèm u. t. t.

5. Pagastu skolu leetâ mums duhschigi ween jaeet uf preekschu, lai nepeeluhdsamee statistiskee skaitli muhs tapat nepahrsteidz kahdâ deenâ, kà Igaunus, proti, ka tautas isglihtiba beidsamôs gadôs gahjuse atpakal. Sche nu buhtu wispirms jagahdâ par atskolàm waj swehtdeenas skolàm, kà nu mehs ari winas nesauktu, kurâs pagastu eedsihwotaji neween waretu atjaunot no pagasta skolas eeguhtàs masàs sinaschanas, bet ari tàs wehl papildinat. Tahdu skolu, gandrihs sche wehl nemas naw (zik mums sinams, ir tik weena weeniga Rigas aprinkî).

6. Bet lai dsihwê eestahjotees nebuhtu tuhlit jaaismirst tas, kas skolâ eeguhts, tad muhsu pagasteem nopeetni jagahdâ par pagasta eedsihwotaju isglihtibu ahrpus skolas. Sche nu waretu palihgâ nahkt kahrtigi sarihkoti preekschlasijumu wakari, brihwbibliotekas (Kursemê ween schogad tahdas nodibinajuschàs Baldonê, Bahrtâ, Lestenê un t. t.), brihwlasitawas un tamlihdsigi eerihkojumi. Brihwbiblioteku leetâ jawehlàs, kaut schìs leetas waditaji un daritaji sawus peenahkumus waj neisdoschanos neslehptu sem puhra, jo leeta wehl ir jauna pee mums.

7. Daudzâ sinâ wehl paleek nenokahrtoti jautajumi par pagastu nespehjneeku apgahdaschanu, skolu usturschanu, par zeku kopschanu, pasta suhtijumu un laikraksstu isdalischanu pagastôs, par naturalklauschàm un t. t.

Kalendars

Latweeschu lutertizigeem behrneem

uf 1902. gadu

isnahzis un dabujams: **Jelgawâ, Latweeschu Awischu ekspedizijâ, Kangihseru eelâ № 14.** un **Rigâ, Jonck & Poliewsky grahmatu pahrdotawâ, Kaus-eelâ № 3.**

Maksà 5 kap. gabalâ.

8. Zaur laukstrahdneeku aiseeschanu pilsehtâs un wispahrigi zaur leelisko iseeschanu no pagasteem beidsamôs gadôs pagasteem radušchâs leelakas gruhtibas pagasta nodokku peedsihschanâ. Kâ schi leeta buhtu wislabaki nokahrtojama, tas tapat wehl neisschkirts.

Mehs minejâm tahlu ne wisus, bet tikai daschu no daudseem jautajumeem, kuri ir, tâ sakot, muhsu pagastu dsihwê us deenas kahrtibas. „Latweeschu Awises", kâ jau lasitaji buhs par to pahrleezinajuschees, lihdsschim usmanigi sekojuschas dsihwei muhsu paschu mahjâs un grib turpmak tapat darit, peegreeschot sewischku wehribu daudseem jautajumeem no muhsu laukpagastu dsihwes. Bet ar to ween nepeeteek, ka schos jautajumus apskata un apgasmo weenigi no teoretiskâs puses. Teorijai ar praktiku jaeet roku rokâ. Tambehk mehs laipni luhdsam muhsu pagastu wezako, skrihweru, skolotaju, pagasta weetneeku, skolu wezako un zitus kungus, kuri ar sawu dsihwi un amatu stahw tuwu muhsu pagastu paschwaldibai, nahkt mums talkâ ar saweem peedsihwojumeem, padomeem, aisrahdijumeem. Lai neweens tambehk nekautrejâs issazit sawas domas kahdâ leetâ, ka raksta ahrpuse warbuht isnahktu negludaka, skabarnaiaka. Ne tschaumala, bet kodols no swara. Sinams, no personigeem strihdineem un sadoschanâm jaatturâs, mehs kalpojam leetai, ne personâm. — Ka daschadu jautajumu wispusiga un pehz eespehjas pamatiga pahrrunaschana un apspreeschana buhtu no leela swara neween muhsu pagastu paschwaldibai schaurakâ nosihmê, bet ari wisai muhsu dsimtenei un winas eedsihwotajeem, naw wehl sewischki jasaka. Lt.

Basniza un skola.

Sauzeja balss wezakeem.

Dsihwes wajadsibâm rakstijis Huuchens.

Katras mahjas leelakais gresnums ir labi audsinati behrni.

Kahds sehjums, tahds plahwums.
Tautas parunas.

Es esmu aisweenu domajis, ka wisu zilwezes dsimumu labo tikai tad, ja labo jaunibu. Leibnizs.

Tewi sauz par tehwu waj mahti tapehz, ka tewim behrns, tad lai nu behrns ari ir tawas sirds deenas un nakts domas, us ko tu zeri, kam tu dsihwo.

Nesen kahds no maneem draugeem man rakstija wehstulê: . . . Tu nepawisam to newari tizet, zik es laimigs: mana meitina, mani eeraudsidama, jau sauz: „tehws, tehws! . . ." Un schajâ balsâ tik daudz spehka, ka es juhtos: lai nahk, kas nahkdams, es buhschu tehws wisâ tehwa nosihmê un usdewumâ . . .

Lasijis to, es eedomajos par wezaku laimi un par winu usdewumeem. Kâ muhschigas debess mihlestibas blahsma islejâs pâr druhmâs, pelekâs dsihwes laukeem wezaku preeki un laime, kâ wisas sadsihwes pamats stahw pasaules satwersmes kahrtibâ wezaku usdewums.

Itin kâ brihnischkas slawas dseesmas skaistakais wahrds, ta behrna wahrds ir jaukakais starp wiseem zilweka wahrdeem. Tur slehpjâs wisas dsiłakâs un smalkakâs zilweka juhtas. Tur dus wisu wezaku mihlestibas sirsnigakais maigums: wini raugâs smaidôs us sawejeem un saka: behrni, mihkee behrni . . . un skateenôs kuhst teem karstas, saldas juhtas.

Behrni ustura muhsu juhtas spirgtumâ. Sirds top daudzreis weza un pee tam ahtraki nekâ meesa pate. Tâ zilweks top nelaikâ wezs un wahjsch. Mehs sastopam jau wezus wihrus pee trihsdesmit gadeem un jaunekkus pee seschdesmitâ gada. Behrns aisweed sawus wezakus atkal atpakal tahlajâ jaunibâ, wini pahrwehrsch wihru sehnâ, mahti — meitenê. Jauniba ir muhsu muhscha spirgtakais, jaukakais laikmets, un kad mehs dsihwojam ar un ap behrneem, tad muhsu sirdîs un galwâs no jauna atkal pamostâs sen miruschas jauno deenu juhtas un domas.

Behrni gan atnes ari daudz raischu, tomehr tâs ir aplaimojoschas juhtas — gahdat par behrneem, un ja mehs norauga mees winu laipnajâs, besruhpigajâs aztinâs, tad wini beeschi ween isklihdina muhsu behdas un ruhpes, kas muhs nospeesch. Pamehginat ar behrneem pajokot, parotatees, un juhs tuhdak manseet, ka asinis juhsu dsihslâs ahtraki rit. Mahtei winas behrns un ta kopschana ir ihsta gawiku pasaule. Tur winas seno deenu sapni, tur winas saldakais tagadnes preeks, tur winas lepnakâs nahkotnes zeribas. Behrni atnes dsihwibu mahjas dsihwê; wini padara wezakus daudz dsihwakus. Wini dod familijas dsihwei zitu wirseenu. Esmu redsejis daschu labu wihru, kas mihleja zaurâm naktim dsihrot, trumpot un sawu sweedrôs pelnito naudu negodigi tehret, bet tapa winsch tehws, un kâ brihnischkas waras lausts un greests, tas palika ruhpigs, taupigs un apdomigs zilweks. Un ja wina dsihru draugi un nakts brahki tam pahrmeta un atgahdinaja wina agrako dsihwi, tad winsch stingri noteiza: „Ja toreis, — bet tagad es sinu, par ko man jagahdâ, man ir mahjâ behrns, kas mani sauz par tehwu un man par winu jasin." — Behrns bija weeglprahtigo wihreeti padarijis par kreetnu pasaules pilsoni, par apsinigu tehwu.

Reis kahds skolotajs man stahstija par sawu dsihwes beebreni, ta bijuse kaisliga dejotaja un klaweeru spehletaja. Bet ar pirmâ behrna un schuhpuka eeraschanos klaweeres un dejas bijuschas aismirstas. „Un tagad lihdz pascham wezumam es neesmu winu warejis peedabut pee klaweerêm. Wina aisweenu norahdija us behrneem, runadama — tur jau manas mihkakâs klaweeres." — tâ skolotajs man stahstija.

Behrni dod wezakeem preeku strahdat. Tee peespeesch winus skatitees tahlakâ nahkotnê. Behrni muhs saista itin kâ zeeschâm kehdèm pee wisas zilwezes nahkotnes, tapat kâ muhsu wezaki muhs saista pee pagahtnes. Kam behrnu truhkst, to nomahz smaga weentuliba, ta meesai un asinim nawa nekahdas nahkotnes semes wirsû.

Es pasinu kahdu augstas kahrtas muischas ihpaschneeku. Tam nebija behrnu. Buhdams bez nahkotnes zeribâm, tas meklleja sawu usdewumu un preeku tahdâ dsihwê, par kuru swehtee raksti stahsta: ehdisim, dsersim un lihgsmosimees, — rihtâ mehs mirstam . . . Notehreja tas sawu bagatibu, nodewâs kaislibâm un isnihzinaja sawu weselibu. Un pee tam tas jutâs weens un nelaimigs. Wina kundse bija pawisam aisgrahbta, kad ta eeraudsija kahdu masu behrnu. Buhtu wineem pascheem bijuschi behrni, buhtu wiss zitadi bijis.

Ir gan ari, man te japeemin, wezaki, kuri nospeesti truhkumôs un dsihwes salnâs, juht behrnus itin kâ smagu nastu us saweem kameescheem, kureem behrna audsinaschana par kawekli dsihwê un darbâ. Tomehr schahdas parahdibas nawa par peedausischanos augschâ isteiktajâm domâm. Ja tahdas buhschanas ari sastopamas, tad tur nawa wainigs behrnu jautajums, bet laikam zitas sadsihwes kahrtibas un apstahkli. Behrnu un wezaku jautajums pats par sewi ir augsts, zehls un skaists. Un ja tas top aptumschots, tad tas ir sadsihwes lahsts.

Pee wezaku peenahkumeem katrs zilweks pasaulê aizinats. Waj tas nabags waj bagats, waj sems, waj augsts. Behrni ir augsta debess dahwana, tapehz ari wezaku usdewums ir augsts, atbildigs un gruhts. Schi usdewuma pamata likums ir audsinaschana un audsinaschana ir mahtes un tehwa swehtakais darbs. (Turpmak wehl.)

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 3. lihdz 9. dezembrim. Uzsaukti: Johans Tromholds Wilinsky ar Annu Kanin; Johans Friedrichs Alfreds Franks ar Minnu Karolinu Meschdrei; Fritzis Janaischs ar Katrinu Sweije; Jahnis Doma ar Juhli Petrowsky; Ewalds Ulmans ar Juhli Grihnin; Andrejs Auze ar Mariju Grimsde. Laulati: Andrejs Ehrkens ar Annu Lapin; Andrejs Dsintarneeks ar Annu Lauris; Kahrlis Kristofs Rugewitzs ar Mariju Anetti Dischler; Mikelis Wanags ar Ewu Preede; Jahnis Behrsinsch ar Karlinu Kahrklin; Mikelis Kaire ar Annu Sudaw; Fritzis Suhnaits ar Ottiliju Warton. Miruschi: Andrejs Barons, 37 g. w.; Nikolai Roberts Schmits, 1 m. 4 d. w.; Anna Freiman, 41 g. w.; Jakobs Adolfs Abelskroders, 2 m. w.; Karlis Teodors Balods, 27 g. w.

Preeksch jaunbuhwejamâs Latweeschu basnizas Jelgawâ sanehmu ar pateizibu no N. W. 5 rbl. un pr. nabageem 1 rbl., pr. luteru draudschu palihdsibas lahdes no L. G. 40 kap.

Deewkalposchanas swehtdeen 16. dezembrî Sw. Annas basnizâ pulkst. 1/210 no rihta un 4 pehz pusd. — Zeturtdeen 20. dezembrî bihbeles stunda pulkst. 1/27 wakarâ. Mahzitajs **Schoen.**

Jaun-Leepajas basnizas sinas 9. dezembrî. Laulati: Juris Preijs ar Billi Kahrklin; miruschi: Friedrichs Heinrichs Künstlers, 96 g. 9 m. w.; Anna Muischkungs — Simson, 13 1/2 g. w.; Magreeta Pauser, 86 g. w.; Gehda Alderman, 45 g. w.

Dahwanas sanemtas: basnizai par labu no W. W. 1 rbl., no K. B. 50 kap., no D. R. 1 rbl., no J. B. 1 rbl., no K. A. 1 rbl., no L. P. 1 rbl., no B. G. 1 rbl., no K. A. 1 rbl., no P. K. 50 kap.; preeksch spitaligeem no J. P. 2 rbl.; preeksch nabageem no A. A. 10 kap., no W. W. 1 rbl., no K. M. 20 kap. Mahzitajs **Goldberg.**

No ahrsemèm.

No Wahzijas. Peektdeen 7. (20.) dezembrî starp Padehornu un Altenbeki notikuse breesmiga **dselszeka nelaime.** Kahdam us Berlini ejoscham pasascheeru wilzeenam usbruzis wirsû otrs wilzeens, pee kam us weetas nosistas 12 personas, 10 gruhti un 21 persona weeglaki eewainotas. Nelaime zehlusès zaur to, ka pirmais wilzeens sabrauzis kahdu sirgu, tamdehk tam wajadsejis zeturksni stundas aiskawetees, kamehr notihrits zelsch. Otra wilzeena waditaji, beesâs miglas dehk, naw pamanijuschi no dselszeka sarga doto apturas signalu, bet braukuschi ween tahlak, bet kad eeraudsijuschi otru wilzeenu, tad tas bijis jau tik tuwu, ka nelaime bijuse nenowehrschama.

Karsch starp Argentinu un Tschili rahdâs buht nenowehrschams. Tâ no Walparaisas sino, ka Argentina 9. (22.) dezembrî aissaukuse sawu suhtni no Sw. Jagas, kaut nu gan ar to diplomatiskais sakars ar Tschili, wismaz schinîs deenâs, wehl naw pahrtraukts, jo suhtna usdewumus ispilda wina sekretars, kas palizis suhtneezibâ. Waschingtonâ sagaida, ka abas walstis eesahks karu bez eepreekschejas kara peeteikschanas. Schis domas, rahdâs, ari apstiprinasees. Jo Tschile jau isplatijuse wisâ walstî usaizinajumus, ar kureem teek saukti pee eerotscheem wisas otras schkiras tautas gwardisti. Tapat eesaukti deenastâ wisi armijas un flotes wirsneeki, kuri bijuschi atwakinajumâ.

Seemel-Amerikas Sabeedroto walstju tautas preekschstahwjeem wehl nahkoschâ gadâ nahksees zaurluhkot likumu, pehz kura **Kihneescheem aisleegta eezeloschana Sabeedrotâs walstîs.** Ihpaschi no tahdu fabrikantu puses, kureem wajaga lehta, rupja darba spehka, sahk duhschigi agitet, lai Kihneescheem atkautu brihwu eezeloschanu Sabeedrotâs walstîs. Bet Eiropeetim, kursch pawisam nepasihstams ar Kihneeschu eezeloschanu, koti gruhti eedomatees, kahdas breesmas Amerikas Sabeedroto walstju strahdneekeem draud no Kihneeschu „dseltenajeem pluhdeem". Tos neween war apzirpt pehz patikschanas, bet tee strahdâ kâ sirgi un winu wajadsibas un dsihwes prasibas ir tahdas, ka tee pilnigi war pahrtikt, pelnidami daschus graschus pa nedeku. Teesa, Kihneeschu suhtnis Amerikâ nemâs apgalwot, ka eezelot Amerikâ buhschot weenigi no weena ween apgabala, bet, tas jau nu tikai tâ wahrda pehz, reisi tikai Kihneescheem buhs atkauja rokâ, kas tad wairs sameklès, no kureenes tee sanahk Amerikâ. Tahlak, Seemel-Amerikas Sabeedrotâs walstis grib aisleegt eezelot ari anarkisteem, bet waj tahdus elementus ar aisleegumu ween wehl warès atturet no eezeloschanas, maz tizams.

No Deenwidus-Afrikas kara-lauka nahk koti pretejadas sinas: no weenas puses wehsta, ka Buhru pretimtureschanâs jau tiklab kâ pawisam salausta un galiga Angku uswahra esot, daudz, ja pahris mehneschu jautajums. No otras puses, turpretim, apgalwo, ka Buhri netik ween neesot wehl uswahreti, bet tee beidsamâs deenâs pat atkal wairak weetâs wehl sakawuschi Angkus. Droschakâs sinas tomehr leezina, ka Buhru stahwoklis beidsamâs deenâs sahk eewehrojami greestees atkal us labo pusi! Angku kara-spehka wirspawehlneeks lords Kitscheners, kuram neweens newar pahrmest pahrak leelu waksirdibu, kas atteezâs us Angku saudejumeem, peesuhta Londonâ 11. (24.) dezembrî sekoschas telegramas no kara-lauka. Wispirms, generalis Dewets sahzis atkal sparigi rihkotees. Tâ Kitscheners sino, ka Dewets 5. (18.) dezembrî ar 800 wihreem peepeschi usbruzis generalim Dartnelam pee Landbergas, Betlehemes aprinkî, bet tizis pehz wairak stundu zihnas atsists atpakal, pee kam Buhri saudejuschi 20 wihrus, bet Angku pusê kritis weens saldats un tikuschi eewainoti 2 wirsneeki un 10 saldati. — Pehz Spensa sinojuma no Bodendales (?) Transwalê 200 infanteristi jahschus zeetuschi usbrukumu no 300 Buhreem un 40 eedsimteem. Angki tikuschi sakauti, eekam Spensa atsteidsees palihgâ. Saudejumi esot leeli. Sihkumi nesinami. Diwi wirsneeki gruhti eewainoti. — Palkawneeki Damants un Remingtons 20. (7.) dezembrî gaismai austot nonahza pee Tafelkopa, Oranschâ. 800 Buhri, Botas wadibâ, usbruka Damanta preekschpulkeem un eenehma, neskatotees us Angku buhschigu pretestibu, uskalnu, no kura wareja apschaudit Angku galwenos pulkus un leelgabalus. Damants aisdsina Buhrus. Saudejumi ir smagi. Damants gruhti eewainots, 2 wirsneeki un 20 saldati krita, 3 wirsneeki un 17 saldati eewainoti. Remingtons atsweeda Buhrus atpakal lihdz Betlehemei; tee saudeja 6 krituschus. Remingtons sawangoja komandantu Keiteri un 4 zitus Buhrus. — Palkawneeks Makensijs 19. (6.) dezembrî usbruka Karolinas aprinkî Barenda un Smita nodakâm, nogalinadams 6 un sawangodams 16 Buhrus. — Palkawneeka Parka nodakai usbruka Nilstromas aprinkî Buhri, Müller-Trischarda wadibâ. Teem bij ari weens smags leelgabals. Eenaidneeku atsita atpakal, pee kam tas saudeja 8 krituschus un 3 eewainotus. Angku pusê krita 7 wihri un daudz wirsneeku un saldatu ir eewainoti. Tapat Angkeem naw bijuschi tikai sposchi panahkumi ween nowembra mehnesî, kâ to istaureja lords Kitscheners. Kâ kahdai Hollandes awisei priwati raksta no kara-lauka, tad nowembra mehnescha pirmajâ pusê bijis wairak sihwu kauju apwidû starp Springsu, Ermelo, Midelburgu un Prêtoriju, tas ir Transwales austrumu deenwidus apgabalâ. Tanîs Angki saudejuschi kâ krituschus, eewainotus un sawangotus apmehram 2000 wihrus, starp kureem atronâs 3 palkawneeki. Tahlak Buhru generalim Botam bijusi leelaka kauja pee Rendsterkopas, us seemel-austrumeem no Pretorijas. Par kaujas saudejumeem lords Kitscheners neko nesino: labakâ sihme ka Angki kaujâ stipri zeetuschi. Pretorijâ ween nogahdati kahdu 1000 eewainotu Angku. Eet baumas, ka Delarejs saguhstijis pee Klerksdorpas-Johannesburgas dselszeka 600 Angkus.

No eekschsemèm.

No Peterburgas. Turzijas parahds Kreewijai. Kâ „Now." sino, Turku waldiba 1900. gadâ ismaksajuse Kreewijai 5 miljonu rubku kara saudejumu atlihdsinajumu no beidsamâ Kreewu-Turku kara; tâ tad 1,600,000 rubku wairak, nekâ pehz eepreekschejeem aprehkineem zerets, turpretî 1,188,000 rubku masak, nekâ 1899. gadâ. Tagad wehl Turzija Kreewijai esot 247 miljoni rubku kapitala parahdâ. Bez tam wehl ta no senak maksajamâm sumâm palikuse parahdâ 5 1/2 miljona rubku; tâ tad kopâ ar kapitala parahdu Turzija ir Kreewijai pawisam parahdâ 252 1/2 miljona rubku.

No Peterburgas. Krona brandwibna pahrdotawâs nolemts eewest stempelmarku pahrdoschanu.

— **Lauschu isglihtiba,** kâ rahdot pirmâs wispahrigâs lauschu skaitischanas materiali, stahwot wehl wisai semu. Kâ „Rusk. Wed." raksta, Nowgorodas gubernâ ar 1,367,022 eedsihwotajeem lasit prateju skaits istaisot tikai 23 %, Ufas gubernâ ar 2,196,642 dwehselêm — 16,7 %. Tikai pilsehtâs lasit prateju skaits esot leelaks. Ufas gubernas pilsehtâs tas sasneedsot 37,1 %, Nowgorodas — 53,2 %. Bet pat ari Peterburgâ 1897. gadâ lasit prateju skaits nebijis leelaks, kâ tikai 62,6 %.

Sekoschee Latweeschu tautskolotaji Wisaugstaki apbalwoti ar sudraba medaleem, ar ukrakstu „par uszihtibu": Dobeles aprinka — Dschuhkstes-Peenawas Roberts Behrsinsch un Leel-Behrses — Pauls Sehja; Tukuma aprinka — Behnes — Jahnis Jansons, Klihwes — Jahnis Gulbe, Bresiles — Jehkabs Baltuars un Medsenes-Saraiku — Friedrichs Grünblats un Reweles tautas apgaismoschanas ministrijas pirmmahzibas skolas Jahnis Plauktinsch. Medali nehsajami pee Aleksandra bantes. (Wald. Wehstn.)

No Rehweles. Teesas rokâs nodewees slepkawa. Slepkawa Wilhelms Praks, kas, kâ jau sinots, 16. nowembrî bija nogalinajis tschetrus sawus beedrus robeschsargus un peekto gruhti eewainojis, 27. nowembrî pats usdewees kara-spehka ismekleschanas teesnesim.

No Tjumenes. Prahwa pret semneekeem. „Kreewu telegr. agent." sino: Jalutrowskâ (Tobolskas gubernâ) Tobolskas apgabalteesas delegazija ais slehgtâm durwim teesaja 44 Padunas zeema semneekus, kuri bija apsuhdseti par pretoschanos waldibai. Prahwas isteesaschana aisnehma tschetras deenas; 105 leezineekus pahrklausija. Noteesaja: 7 personas arestantu rotâ us 1 lihdz 2 gadeem, 13 personas us diwâm nedelâm arestâ. Zitus attaisnoja.

Widseme.

No Rigas. Rigas saimneezibas 1900. gadâ. Sastahdot budschetu us 1900. gadu, eenahkumi tika aprehkinati us 3,183,852 rubkeem un isdewumi — us 3,183,844 rubkeem 17 kap. Tâ tad wajadsetu rastees 13 rubku 83 kap. atlikuma. Pateesibâ leeta isnahza zitada: eenahkumu bij gan daudz wairak — 4,056,259 rubk. 80 kap., — bet isdewumi bij wehl leelaki — 4,081,193 rubk. 25 kap. Tâ tad pagahjuschais gads Rigas pilsehtas saimneezibâ noslehgts ar gandrihz 25,000 rbl. leelu istruhkumu.

No Rigas. Widsemes Sawstarpigâ Kreditbeedriba 10. dezembrî noturejuse sawu pilnu sapulzi. Par sapulzes wadoni tizis eewehlets swehr. adwokats F. Weinbergs. Sapulzei peenahzees apstiprinat budschetu us nahkoscho gadu, un eezelt diwus deputa-

(Skat. peelikumâ.)

Sludinajumi.

Azu ahrsts
Dr. med.
G. Reinhards.

Esmu aisgahjis dsihwot no Leepajas uf **Rigu** un peenemu **flimneekus** no **10—12** pr. pusd. un **4—5** pehz p., **swehtdeenâs** no **10—11; Suworowa eelâ № 7.**

Dr. Wilh Loewenberg
Rigâ, leelâ Jaun-eelâ № 24 L., netahl no rahtuscha. Runajams ikdeen. no 9—1 un 5—9 w. eekschejâs, kaunuma un dsimuma slimibâs.

Sobu ahrsts
Fr. Meerkalns
runajams no pulksten **9—1** un no **4—6 Rigâ, Wârijas eelâ № 9,** Nesterowa namâ.

Kuldigâ.
Peenemu
sobu flimneekus
no pulksten 10—1 un no pulksten 4—6 pehz pusdeenas.
Sobu ahrsts **W. Levin,** Weinberga namâ № 6, pee leelâ tirgus.

M. RUTTAKAS,
Rigâ, Wehwern eelâ № 20.

Schujamo u. adamo maschinu **noliktawa.**

Welosipedi kungeem. | **Welosipedi** damam.

Slawenâs adamâs maschinas no Claes un Flentjê,
kâ ari pahrlabotas **Singera schujmaschinas** no Seidel & Naumann, Dürrkopp & Co. un A. Knocha.

Original „Victoria" schujmaschinas, kuras naw lihdsigas ne Singera, ne ari zitu sistemu maschinâm. — Isturigakâ un weenkahrschakâ konstrukzija atsihta wisur par labako.

Reparaturas isdara ahtri un lehti pascha darbnizâ.

Wispahrigi par labakâm atsihtas
Peterburgas
galoschas
ar sarkano stempeli un walsts ehrgli dabonamas par **wislehtakâm zenâm tikai** poe
R. Blumberga, fenak A. Chomse,
kurpju tirgotawâ sem kolonadeem № 104, **Jelgawâ.**

Pirmâs sortes Sw. Peterburgas
gumijas galoschas
peedahwâ
Brahli Hall fenak A. Schweissing
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 14, **Jelgawâ.**

Filzsahbakus un kurpes
leelâ iswehlê
peedahwâ
T. S. Smirnowa mantineeki.
Ihpaschneeks: **A. Artemjews.**
Jelgawâ, Akzises eelâ № 14.

Jelgaw. Latweeschu Beedriba.
Swehtdeen 16. dezembri 1901. g.:
IV. literarisks wakars.
Lasis: 1) **J. Straumes** kgs „par latweeschu musiku un latweeschu senlaiku musikas instrumenteem".
2) **E. Kahrklina (Seltmata)** kgs „par Sibiriju".
Peedalischanâs maksâ nebeedreem un winu dahmam 10 k., beedreem un winu dahmam 5 kap.
Sahkums pulksten 6 wakarâ.
Preekschneeziba.

Us seemswehtkeem!
Nupat sanehmu leelakâ wairumâ wislabakos **Rostowas miltus** un peedahwaju saweem zeen. pirzejeem par wislehtakâm zenâm. Tâpat ari **grihs-** un **kuhku miltus, Maskawas miltus,** 1. sortes **Wolfschmidta prefetu raugu,** kâ ari wisadas **kolonial-prezes.**
Ch. Grün,
Leelajâ eelâ № 79, Jelgawâ, agrak E. Wegner.

Us seemas swehtkeem
peedahwâ swaigas **kekaru rosinas, rosinas, wihges, dateles, marmeladi, pastilla,** ehdamu, wahramu un pildîtu **schokoladi, biskwitu,** daschadus **konfektus, ahbolus, bumbeerus, apelsinus, zitronus,** daschadus **konserwus,** kâ: **kilos, anschowis, sills, sardinas, sprotes, skumbria** u. z., kehka un galda **sweestu,** smalkas **silkes,** daschadus **seerus, eglites swezes** un **lukturus,** frantschu un Krimas **walreekstus, reekstus, Para reekstus, kokus reekstus,** Maskawas, Rostowas un Kursemes **kuhku miltus** un **Wolfschmidta prefetu raugu, schahwetu schkinki, rollsosi,** kâ ari zitas **kolonialprezes.**
H. Stellmachers, Jelgawâ,
Pasta eelâ № 20.

F. Wegners
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 28,
agrakâ amatneeku magasinâ,
peedahwâ bagatâ iswehlê **behrnu krehslus, tehjkaroschu-, atslehgu-, zela-, malkas-, wekas-, adiklu-** un **birstu kurwjus, behrnu ratus, tschemodanus, tirgus taschas** un wehl zit., kâ ari **labi isstrahdatas**
birstes un kahju maschas
is Rigas aklo instituta par lehtâm zenâm.

Jelgawas Laukſ. Beedr.
Atklahta 1900. g.
Krahschanas- un Aisdoschanas Sabeedr.
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 19.
30. nowembri 1901. g.

Beedru garantija un droschibas kapitals **388,443** r. **51** k.

Bilanze swahrstâs ap **219,618** rub. **15** kap.

Sabeedriba maksâ par noguldîjumeem par gadu **6%,** skaitot no noguldischanas deenas. Par aisdewumeem nem **7—8%** par gadu. Noguldijumi atswabinati no wiseem krona nodokleem. Rakstu naudas nekahdas netop nemtas. Sabeedribas darischanas noteek katru darbdeenu no pulksten 11—2 deenâ. **Walde.**

Mag.
J. Hertela
apteeku pretschu pahrdotawa
Jelgawâ Pasta eelâ № 13,
peedahwâ
daschadus skaistus eglites ispuschkojumus; ari **waska swezes rullischus, waska, stearina** un **parafina eglites swezites.**

Pahrdod
leetotas **kamanas** lihds ar schirâm, eemaukteem un groschu pee Muschinsky, Jelgawâ, Konstantina eelâ № 2.

C. Haack,
Jelgawâ, pee Esera wahrteem,
pehrk
behrsu, alkschnu, preeschu un **egku balkus,** kâ ari **malku,** un maksâ wisaugstakâs zenas.

Daru zaur scho sinamu, ka manas **jaunâs twaiku**
malamâs sudmalas
ar wislabakâm **jaunlaiku maschinâm pilnâ gaitâ atronâs,** un peedahwajos uf
rupju, gruhbu un putraimu malschanu, kâ ari uf kweeschu un rudsu bihdeleschanu,
ar wislabaki eerihkoteem un wissaunakeem **walzu gangeem,** zaur ko man eespehjams **wisadus apstellejumus** uf wislabako ispildit.
Apsolidams wisus **meldera darbus** ar usziht ibu pastrahdat, sihmejos ar augstzeenibu
C. Haack,
Jelgawâ, pee Esera wahrteem.

Seemswehtku eepirkumeem
peedahwaju leelâ iswehlê
behrnu rotalu leetinas, stikla un **porzelana prezes, lukturus, tehjmaschinas,** kâ ari wisus **kehka traukus, preekschmetus istabas dekoreschanai** u. t. t.
Adolf Beckmann, Leepajâ,
Graudu eelâ, Dr. Johannsena namâ.

Sausi schagari
lehti pahrdodami sen. **Zenas muischas meschâ;** tuwakas sinas turpat pee mescha waldes, un **J. Heystera Jelgawâ.**

Weikala atwehrschana.
Zeenijamai publikai, kâ ari sawam kundem daru sinamu, ka esmu atwehris **Jelgawâ, Katolu eelâ № 22,** Dannenberga namâ,
kurpju pretschu weikalu
un peedahwaju pascha gatawotu **kungu-, dahmu-** un **behrnu sahbaku** un **kurpju prezi,** kâ ari **tuhbas kurpes, gumijas galoschas** tikai wislabakâ labuma, kâ ari **tauku sahbakus** par mehrenâm zenâm. Peenemu apstelleschanas un islaboschanas. Taisnigu apkalposchanu apsolidams, luhdsu mani apmeklet.
Ar augstzeenibu **J. Scheibe,** kurpneeku meistars.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.
Wentspils-Kuldigas meerteesneschu sapulzê pahrdos:
1) 30. janwari 1902. g. Jurim Smedinam peederigas Seemela brihwzeema Disch-Seemela mahjas, wehrtetas uf 800 rub., hipotekas parahds 1850 rub.
2) 30. janwari 1902. g. nelaikim Mosum-Hirscham Hirschbergam peederigu nekustinamu ihpaschumu Saldû sem 6 hipotekas nummura; ihpaschums wehrtets uf 2060 rub., hipotekas parahds 2620 rub.; folischana sahkses no 2060 rub.
Jaun-Jelgawas-Iluktes meerteesneschu sapulzê pahrdos:
1) 28. februari 1902. g. Krischjahnim Osolinam peederigas Iluktes a. rinka Susejas pagasta „Sudraba № 36" mahjas, wehrtetas uf 2000 rub., hipotekas parahds 5325 rub.
2) 28. februari 1902. g. kol. reg. Kahrlim Hahnam peederigas Iluktes aprinka Demes pagasta „Ugarinke-Jaunee № 8" mahjas, 37,34 desetinas leelas, wehrtetas uf 1200 rub., hipotekas parahds 35115 rub.
Jelgawas apgabala teesâ pahrdos:
1) 23. janwari 1902. g. Abramam Judelowitscham peederigu nekustinamu ihpaschumu Bauskâ sem 167 hipotekas nummura; ihpaschums wehrtets uf 2200 rub. Hipotekas parahds 1900 rub.; peedsenamâ summa 900 rub. ar proz.
2) 23. janwari 1902. g. Janim Jurewitscham peederigas Bauskas aprinka Cezawas pagasta Leel-Sosies mahjas, wehrtetas uf 5250 rub.; hipotekas parahds 5200 rub.

Behrnu
garderobes weikals
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 36, peedahwâ noderigas seemswehtku dahwanas: Leela iswehle dahmu bluhses, swahrkus, ischuhtus kungu krahgus, meitenu kleites un sehnu apgehrbus, preekschautus, lakatus, baschlikus, zepures, musses, kapes un aukstâ laika dehl leelâ iswehlê behrnu wirsdrehbes, par wislehtakâm zenâm.

Behrnu sanehmeja
L. Sarin,
pabeiguse Peterburgas diwu gadu kursu, dsihwo Jelgawâ, Aleksandra bulwari № 3.

John Ramberga
optiska magasina
Rigâ, Masajâ Kaleju eelâ № 20 (pee Kalku eelas).
Peedahwâ uf seemas-swehtkeem **brilles, panznejus, operu glahses, barometrus, termometrus, mikroskopus, sihmeschanas preekschmetus, zollmehrus, Laterna magica, daschadus mehrus** u. t. t. leelâ iswehlê un pa **pasemînatâm** zenâm.
Reparaturas ispilda ahtri un kreetui.

Greenwaldes Labd. Beedriba, isrihkos **otrôs Seemas swehtkôs** 26. dezembri 1901. g. Greenwaldes pagasta namâ **teatri.** Uswedis Gogoka joku lugu
„Prezibas."
Pehz teatra **balle.** Teatra sahkums pulksten **6** pehz pusdeenas.

Erzogu-Lapskalna
Dseedaschanas Beedriba isrihkos **otrôs seemas-swehtkôs 26. dezembri sch. g.**
weesigu
wakaru
Wolguntes **Dobelu Steinertu mahjâs.** Sahkums pulksten 3ôs pehz pusdeenas.

Pasudis
swehtdeen, 25. nowembri sch. g., Klihwesmuischas meschâ
saku sunis.
Pasihschanas sihmes: melni dseltani lahsumains, kruhtis un kahju pehdas baltas, klausa uf wahrda **Pauka.** Pret pateizibas algu nododams **Rigâ,** Karla eelâ, pee wirsleitnanta Polonsky, pascha nama, waj Jelgawâ, R. Blumberga, fenak A. Chomses magasinâ, kolonadês № 104. **No pirkschanas lai sargâs!**

Leepajâ.
Apstellejumus
uf
Latweeschu Awisem
peenem **J. Stanislawa pahrdotawa,** Wezâ Juhrmalas eelâ № 6.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonamas:
Bankawa
sprediku grahmata.
Eeseeta glihtâ wahkâ ar futrali.
Maksâ 1 rub. 20 kap.

Bischu grahmatina,
jeb ihsa pamahzischana, kâ bites Kursemê un Widsemê jakopj. Sarakstita no Dalbes mahzitaja H. Kupffera. 20 kap.
J. F. Steffenhagen un dehls.

Nupat isnahza un dabujama katrâ grahmatu pahrdotawâ:
Wahzu tulks.
Mahzibas grahmata
tahdeem, kas grib eemahzities **wahzu walodu bes skolotaja peepalihdsibas.**
Pehz **Tufena-Langenscheidta** un zitâm jaunakâm metodêm sastahdijis
J. Drawneeks.
Maksâ glihtâ sehjumâ **1** r. **20** k.; pa pasti peesuhtot **1** rub. **45** kap. Naudu war eesuhtit pastmarkâs, uf **pehzmaksu neteek issuhtits.**
K. J. Sichmana
grahmatu pahrdotawa
Rigâ, Wehwern un Walnu eelu stuhri № 30.

Jauns zilweks,
kursch 5 gadus nodeenejis karadeenestâ, **wehlâs weetu** par buffetschiku waj pee pasta. Peesolijumus lihdz ar algas leelumu luhdz adresêt: чрезъ Газеннотъ, Blintenes muischâ, **Jehkab Dudinam.**

Kuldigâ.
Peenem pastellejumus
uf
Latweeschu Awisem
uf **1902. g.,** kâ ari **sludinajumus** preeksch tâm paschâm
J. Rosensteina
grahmatu pahrdotawâ,
Leepajas eelâ, Kuldigâ.

Mahzeklis, 15—16 gad. wezs, wislabak no laukeem, ar peelokschâm skolas sinibâm war peteiktees pee **Ch. Grün,** materialpretschu pahrdotawâ, Leelajâ eelâ № 79, Jelgawâ.

Pahrdodams
daktera **Herzberga**
nams
Schagarê, Muischu eelâ.

Telpu truhkuma dehl: pahrdodu
bildes
(**ar** un **bes rahmjeem**), par pasemînatâm zenâm. **A. Daum's, Katrines eelâ 9. Jelgawâ.**

Pirti uf dambja
preeksch swehtkeem kurinâs 21., 22. un 24. dezembri. **R. Recke.**

Pukuekstrakts un Eau de Cologne

par wisadàm zenam.

Lanolina raschojumus,

kas pagatawoti schahdâs formâs, kà: **seepes, krèms, pomades, brilantine, puders** un **lanolina peens.**

Glizerina seepes, toaletes seepes un medizinifkas seepes,

pomades, matu ellas, brilantini, matu audsefchanas uhdeni, toaletes etiki, koku fkuju (koniferu) **smarschu, puderi, sobu tihrischanas lihdseklus, skaistuma** (kosmetiskus) **pagatawojumus** un **kwehpinaschanas lihdseklus,** kà arî leelâ iswehlê

seemas swehtku u. krona lukturu swezites,

pagatawotas no **stearina, parafina** un **wafka,**

waska deglus, eglites lukturus, eglites isgresnojumus

peedahwà

H. A. Briegera

seepju un parfimeriju fabrika, **Rigâ.**

Noliktawas: Stabu eelâ № 10 u. **Grehzineeku (Sünder) eelâ № 2.**

Rigâ Kauf-eelâ 10.

Kà

derigas seemas swehtku dahwanas

peedahwà

spezialà musikas instrumentu magasina

Rigâ, Kauf-eelâ № 10. **D. Makowsky,** Rigâ, Kauf-eelâ № 10.

Wina Keisarifkàs Majestates galma liferanta musikas instrumentu fabrikanta Jul. Heinr. Zimmermana weetneeks:

Wijoles par 2, 4, 6, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 100 rbl. un dahrgak.
Mandolinas par 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 22, 30, 50, 75, 100 rbl.
Kornetus par 12, 15, 18, 22, 25, 30, 40, 50, 60. 75, 85, 100, 150 rbl. un dahrgak.
Gitares par 3, 4, 5, 6, 7. 8, 10, 12, 15, 25, 30, 40, 50, 75, 100, rbl. un dahrgak.
Balalaikas par 2, 3, 4, 5, 8, 12, 15, 25, 40 rbl.

Akordu ziteres, kuru spehleschanu war ismahzitees 1 stundâ, par 3, 4, 5, 5.50, 7, 8, 13.50, 18, 20, 30, 40 rbl.

Prima, konzerta, elegijas un **lozinu ziteres, fleites** un **klarnetes** par 2, 4, 6, 8, 12, 18, 25, 35, 40, 50, 60, 75, 85, 90, 120, 160, 250 rbl.

Harmonikas, leelakà iswehlê.

Harmoniji.

Seemas swehtku dahwanas!

Wisi mechaniski instrumenti
Fonografi un gramofoni.
Zenu rahditaji par brihwu.

Seemas swehtku dahwanas!

Weikala prinzips: Laba preze, lehtas zenas, apsiniga apkalposchana.

S. A. Blechmann un dehli,

Rigâ, 9, Grehzineeku eelâ 9,

leelumâ, **modes pretschu pahrdotawa,** masumâ,

fanehma un peedahwà

leelâ iswehlê:

seemas zimdus, kapsekes un sekes,
Orenburgas lakatus, ihstus un pakal taisitus.
wilnas swahrkus, schalles un lakatus,
tilles schalles, schabos, tilles schleises,
jostas no lentas, ahdas un metala,
baschlikus, preekschautus no kokwilnas un moarè.
kungu schlipses u. schemisetus,
kungu krahgus u. manschetes,
leetus fargus no sihda, gloria un wilnas.

Wehdekluts.

Behrnu ragawas

Seemasswehtku isstahde.

Pawel S. Popow.

Leelâ Grehzineeku eelâ № 30/32.

Tehrauda un dselss pretschu pahrdotawa.

Magasinas preeksch mahjas kehka un kehka eerihkojumeem.

Swehtdeen 23. dezembrî atwehrtas.

Sliedkurpes

J. Redlicha anglu magasina.

Dibinata 1857. g. **Dibinata 1857. g.**

Wisi: Skahrda un koka puhschamee instrumenti.

Wisi: Stihgu un sitamee instrumenti. Mechanifki instrumenti.

Pascha darbniza preeksch musikas instrumenteem,

godalgota Rigas Jubilejas isstahdê 1901. gadâ ar sudraba Walstsmedali.

Wijoles no 1 lihds 100 rub.
Wezas wijoles no 20 lihds 200 rub.
Wijolu-tscheli no 10 lihds 100 rub.
Wezi wijolu-tscheli no 50 lihds 300 rub.

Labakàs Wahzu un ihstas **romeeschu stihgas.**

Akordu ziteres,

us kuràm bes eerahdischanas war eemahzitees spehlet weenas stundas laikâ.

Müllera akordu ziteres, wisâs sortês.
Meinholda akordu ziteres, ar paleekamâm notim.
Thierfeldta akordu ziteres, Arioni, Minjoni, Imperiali.
Prima, konzertu, elegijas un **lozinu ziteres.**

Harmonikas:

Weenrindu 1 lihds 200 rub.
Diwrindu no 6—25 rub.
Trihsrindu pa 30 un 35 r.
Mutes harmonikas labakais fabrikats, no 20 kap. lihds 3 rub. gabalâ.

Harmoniji, labakais Wahzu un **Amerikas fabrikats. Polifoni, Intonas, Iris, Ariosas, Minjoni, Pianomelodikas** un **Feniks, gramofoni** un **fonografi.**

Mechanifki musikas instrumenti. Automatifki paschspehletaji un ar eerihkojumu preeksch greeschanas.
Pahrmainamas notis preeksch wiseem musikas instrumenteem leelâ iswehlê.

Korneti no 10—75 rub.
Meschragi no 30—100 rub.
Fleites no 2—60 rub.
Klarnetes no 6—75 rub.
Pasta un **medibu ragi.**
Tamborini, bungas.
Paukas un **bekeni**

Gitares,

6 un 7 stihgu, no 2—60 rub. gab.

Mandolinas,

ihstas italeeschu no 4—75 rub. gab.

Kreewu balalaikas,

no 2—25 rub. gab.

Ilustretus zenu rahditajus issneeds un issuhta bes maksas.

Swehtdeen, 16. dezembrî, magasina atwehrta no pulksten 1 pehz pusdeenas.

J. Cäsarewitscha drehbju, audeklu un welas pahrdotawa Jelgawà, Leelajà eelâ № 11.

Дозволено цензурою. Рига, 13 го декабря 1901 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tè klaht 3 peelikumi).

tus un rewisijas komisiju. Diwi deputati bij zelami tadehl, ka zaur isstahschanos domê bij raduschàs wakanzes. Sapulze apstiprinaja preekschâ likto budschetu, kas gandrihs lihdsinajàs schi gada budschetam un tad isdarija zelschanas. Par deputateem eezehla: 1) agronomu J. Bisseneeku un 2) nama ihpaschneeku J. Bulli. Par rewidenteem eewehleja: swehrinatu advokatu J. Klawinu, tirgoni J. Wanagu un dozentu E. Birkhahnu. Rewidentu kandidatu weetâs eewehleja P. Lindbergi, J. Seebergu un A. Ausenbergi.

No Rigas. Widsemes muischneezibas konwents, kursch sawas sehdes sestdeen beidsa, nolehmis luhgt, lai atlauj 1902. gada junijâ saaizinat kahrtigu landtagu.

— **Pahrdrosch a laupischana.** Pagahjuschâ otrdeenâ, deenas laikâ uz Daugawas tirgus, kopigajâ atejas weetâ laupitaji usbruka gakas tirgotajam N., atnehma tam apmehram 350 rubkus naudâ un tad paschi pamuka.

— **Aiz nelaimigas mihlestibas.** Sestdeen 9. dezembrî noschahwàs ar rewolweri kahdas fabrikas wahrtu sargs Z. Winsch bija aisgahjis pee sawas lihgawas, jaunas atraitnes, ar kuru bija norunats kà otrâ deenâ, pagahjuschu swehtdeen, salaulatees. Nonahzis pee sawas mihlakàs, Z. pahrsteidsis to ar kahdu jaunu zilweku tahdâ stahwoklî, ka winsch breesmigi usbudinajees par mihlakàs neustizibu un teem usbruzis, bet tizis ismests uz eelas. Leetu labi pahrdomajis un nespehdams isdsehst sawu mihlestibas kwehli pret lihgawu, Z. greeschàs pee tàs atpakal; bet schi sahk winu nekaunigi apsmeet, nogahnit un atsazijusès tapt par wina seewu, noleegufe pat naudu un wehrtsleetas, ko Z. winai dewis wairak simtu rublôs. Wiss tas no jauna ustrauz Z—u tà, ka winsch israuj rewolweri, isschauj to uz sawu neustizigo mihlako, schi kriht asinaini eewainota un — ar otru schahweenu winsch noschauj sewi. Slimnizà aiswesta, neustizigà mihlakà glahbta no nahwes breesmàm. Lode kehruse, kà „B. W.“ sino, tikai rokas muskulus un to isdewees isnemt.

No Rigas. Par besmakfas strahdneeku wakara kursem, kuri teek sarihkoti Jonatana beedribâ, jau sawâ laikâ sinojàm. Tagad wehl „W.“ sino, ka kursi atrodot nezereti leelu peekrischanu. Apmekletaju skaits ir tuwu pee simts personàm un sastahw no daschada wezuma (17 lihds 40 gadeem) wihreescheem, pa leelakai daksai apkahrtejo fabriku strahdneekeem. Un zik nopeetni, zik usziitigi apmekletaji isturàs! War redset, ka klausitaji ir mahzijuschees dsihwê atsiht, ka „sinaschanas ir wara“, un scho waru ari strahdneekam wajadsigs peesawinatees, lai sawas dsihwes apstahkkus kaut zik pazeltu. Ka starpiba starp isglihtotu strahdneeku un nemahzitu darba daritaju darba raschiguma sinâ ir milsigi leela, tas nebuhs wairs sewischki jaapgalwo. To ari daschi weetejee fabriku ihpaschneeki atsinuschi un skatàs deesgan labwehligi uz scho jauno pasahkumu, sneegdami kursem ari no sawas puses materielu pabalstu. Jawehlàs tikai, kaut nahkotnê wisi weetejee fabriku ihpaschneeki peedalitos pee schahdu wispahrderigu un swehtigu usnehmumu ustureschanas.

Zehsis 8. dezembrî ari notikuse **pilsehtas domneeku zelschana.** Zik dsihwa bijusi peedalischanàs, redsams no tam, ka no 173 wehletajeem 143 isnehmuschi eeejas biketes un 133 peedalijuschees pee baloteschanas. No Wahzu kandidatu listes isbaloteti 7 domneeki, kuru weetâ oposizija eewehlejusi daschus sawas partijas kandidatus.

No Lindes. 27. oktobrî sche **nodegufe** Kreku mahjàs atrodoschàs terpentina fabrika, saudejumi sneedsàs uz 2500 rubleem.

No Walkas. Atskanas no pilsehtas domneeku zelschanàm. Walkas pilsehtas domneeku zelschanu panahkumi muhsu lasitajeem jau sinami no pagahjuschâ numura. Eewehletee domneeki pehz tautibàm isdalàs schâ: 12 Latweeschi, 13 Igauni un 4 Kreewi — pawisam 29 domneeki. Sihmejotees uz to, kapehz neweens no Wahzu pilsoneem naw tizis eewehlets domneekôs, „B. W.“ kahds Walzeneetis dod schahdu paskaidrojumu: „Zittautibu ignoreschana (neeewehroschana) un winu spehku skaldischana un neezinaschana lika ar apdomu strahdat Newahzu wehletajeem, lai eekarotu sew lihdsigu stahwokli pilsehtas domê. Tikai paschâ pehdejâ laikâ parahdijàs atklahtibâ Wahzu wehletaju saraksts, kas bij nodrukats weetejâ Wahzu awisitê „Walkscher Anzeiger“. Tur bez paschu sinas no jauna bij usnemti ari kahdi 3 Latw. tautibas kandidati, kas nemaz newehlejàs tur atrastees. Wehlak weens no scheem trim tika pawisam isdsehsts iz saraksta un ta weetâ usstahdija kahdu Igaunu tautibas kandidatu, kas atradàs ari uz Newahzu listes. Abu partiju islihgschana nebij domajama, jo Wahzu wehletaju rihkotaji nekahdâ kompromisâ ar Latweeschu-Igaunu-Kreewu wehletajeem neeegahja, bet eeraudsija scho zenteenus tik par preekschmetu preeksch nirgaschanàs un sobgalibàm. Tapehz bij jadodàs zelschanas zihnâ. Buhtu jel notikuse pate masakà aprunaschanàs ar Latweeschu wehletajeem, kuri uz kompromisu (islihgschanu) bij gatawi, tad notikuschàs wehleschanas rahditu zitadus panahkumus: buhtu palizis ari Wahzu tautibas elementam saws swars pilsehtas pahrwaldibâ.“ Par jauneewehleto domneeku sastahwu Walzeneetis saka sekoscho: „Waj jaunà dome peepildìs wisas zeribas, to rahdìs nahkotne. Bet katrâ sinâ droschi paredsams, ka pilsehtas pahrwaldischana sliktaki netiks westa, kà tagad. Jadomà ka jauneewehleteem domneekeem pilsehtas eedsihwotaju liktenis buhs tuwaki pee sirds peeaudsis un tee wairak eewehros masturigako schkiru prasibas, nekà tas sakams par agrakeem pilsehtas tehweem.“

Kurseme.

No Leepajas. Pilsehtu domneeku wehleschanu lahdites, kà „Lib. Lloyd“ sino, uz Kursemes gubernatora kga pawehli issitamas ar drehbi un balsojot porzelana bumbinu weetâ jaleeto koka bumbinas, tà ka pee nahkoschàm domneeku wehleschanàm slepena balsoschana buhs pilnigi nodroschinata. Bez tam Kursemes gubernas pilsehtu leetu komisijas nolehmums par suhdsibu, wehletaju rulla leetâ, lihds ar pahrlaboto wehletaju saraksta, atsuhtits pilsehtas waldei, tà ka pahrlabotais wehletaju saraksts laikam drihsumâ taps islaists. Pilsehtas domneeku wehleschanas pilsehtas walde, zik sinams, noliks uz nahkoscha gada janwara beigàm waj februara sahkumu.

No Leepajas. Schejeenes **katolu basnizâ** 9. dezembrî pa wakara deewkalposchana laiku, kà „Lib. Lloyd“ sino, eenahkuschi diwi peedsehruschi un sahkuschi trokschnot. Gorodowojam tomehr isdewees tos uz weetas apzeetinat, nowest uz poliziju, kur par notikumu sastahdits protokols.

— **Leepajâ** parahdijuschees **wiltoti pusrubuli,** tambehl sudrabnaudu leetojot labi jausmanàs.

— Ar 10. dezembri starp Kurhausa prospektu un seena tirgu atklahta satiksme pa elektrisko trammaju.

— **Leepajas birschas luhgums,** behl krona osta nodokku pabalsta, atstahts bez eewehribas.

No Leepajas. Godigs kutscheeris. Pagahjuschàs peektdeenas wakarâ, kà „Lib. Ztg.“ sino, kahds kungs noihrejis weenjuhgu fuhrmani un pehz daschu darischanu beigschanas, brauzis uz „Eiropas“ weesnizu, kur tas samaksajis ari kutscheerim norunato maksu — 40 kap. Usturejees kahdu laiku weesnizâ, kungs pahrskaitijis sawu naudu un nu pahrleezinajees, ka aiz pahrskatischanàs tas eedewis fuhrmanim diwu diwdesmit kapeiku weetâ diwus desmitrublu gabalus. Tà ka fuhrmana numurs tam bijis nesinams, tad kungs domajis, ka 20 rubki pasaudeti. Bet zik koti tas bijis pahrsteigts, kad fuhrmanis eenahzis weesnizâ un tam eedewis aiz pahrskatischanàs eedotos 20 rublus. —

No Grihwas. Noslehpumaina nahwe. Kà „Rischsk. Westn.“ sino, schinis deenàs tur eeradees Laschupes muischas ihpaschneeks A. Ratschs ar sawu kundsi un apmetees weetejâ weesnizâ. Nakti winsch isgahjis no weesnizas un naw wairs pahrnahzis. Otru deenu wina lihki atraduschi Daugawâ, bet bez kahdàm waras darbu sihmêm. Nelaikis slimojis ar kahdu gara wahjibu.

No Nigrandes. Schihdu stiki. Nigrandes pagastâ paschâ, kà ari tuwumâ esoschâ Leischu meestinâ Pikekôs, wairak Schihdi pehz monopola eeweschanas bija nehmuschees aisleegtâ zeklâ tirgotees ar brandwihnu. Blehdibai nahkot gaismâ, leeta tapa nodota teesai un Schihdi dabuja, lai gan ne wisi wainigee, tomehr tee, kureem wainu isdewàs peerahdit, pelnito sodu, pee kam dascheem Nigrandes pagasta lozekleem, kà Schihdu tuwakeem kaimineem un weikala beedreem, nahzàs buht pee teesas par leezeneekeem un lihdset Schihdu blehdibu peerahdit. Par to nu Schihdi nehmuschees scheem leezeneekeem atreebtees. Sche weens no Schihdu atreebibas gadijumeem. Nesen atpakal Nigrandes Drawneeku mahju saimneeze aisbrauz Pikekôs un grib sirgu peeseet pee sklandas, lai pate isdaritu wajadsigos eepirkumus. Te peesitàs winai klaht daschi pasihstami Schihdeki un peedahwajàs, eebraukt sirgu pee wineem kuhtî, sak, ko lopinsch ahrâ salschot, paehnâ jau labaki. Bet kà saimneeze isplehta azis, kad, gribedama braukt mahjàs un taisidamàs sirgu west iz Schihda skabuhscha ahrâ, dabuja no Schihdeem dsirdet, ka tas esot winu sirgs, pate ta wineem to pahrdewuse; waj nu prahtu esot saudejuse, ka ar winu sirgu gribot braukt mahjàs. Saimneeze domà pirms, Schihdi tik taisa mulkigus jokus, bet neka — tee gatawi apswehret, ka wina teem sirgu pahrdewuse; nelihds ne klaht peesaukti laudis, ne ataizinatâ polizeja — Schihdi apgalwo, ka pahrdots un pahrdots, un saimneezei neatleek nekas zits, ka dot sirgam ardeewas un eet kahjàm mahjàs atpakal. Leeta tagad nehmuse, protams, likumigu wirseenu un pret Schihdeem eesahkta ismekleschana, bet sirgs aissuhtits uz Leepaju. Par nedsirdeti beskaunigo Schihdu blehdibu naw neweenu azumirkli ko schaubitees, jo sche nekad naw bijis parasts, ka seeweeschi tirgotos ar sirgeem, waj pat ka tàs buhtu tik slihpetas krahpneezes, pahrdotu sirgu prasit atpakal un apgalwot nepateesibu par pateesibu. Jawehlàs tapehz, ka Schihdu pahrdroschâ kahrtâ sadomatâ blehdiba dabutu jo smagu sodu. — Beigàs japeebilst, ka Nigrandneeki no wezeem laikeem ir leeli Schihdu draugi un labwehli: apkahrt klejojoschee paunu Schihdi sche par pahra adatàm dabù kurâs katrâs mahjàs isguletees un isehstees, un ja braukschus ir, tad ari Schihda sirgs teek par tàm paschàm pahra adatàm ismitinats. Schihds, no Leischu meesta isbrauzis, dsihwo pa Kursemes saimneeku mahjàm wisu nedeku kà mihksch weesis un tuws radeneeks lihds pat peektdeenai, kur tad, schabu wakaram nahkot, ar leelu leelo wesumu lihgo uz meestu atpakal. Leekàs, it kà schejeeneeschi bez Schihdeem nemaz newaretu istikt; dascham tee ir pat wehl mihlaki un wehl wairak nepeezeeschami, nekà paschu tauteeschi. Jadomà, ka schis gadijums, kur Schihdu beskauniba parahdàs tik skaidrâ gaismâ, atdaris schejeeneeschem reis par wisàm reisàm azis un tee uz preekschu ikkatram Schihdam pratis durwis rahdit, un newis, kà lihdsschim, laus scheem blandoneem un krahpneekeem wasatees pa sawàm sehtàm, laudis krahpjot un weeglu deenu dsihwojot.

No Jelgawas.

Latweeschu Literarisskà beedriba zeturtdeen 13. dezembrî notureja sawu gada sapulzi. Sapulze sahkàs 3/412, newis musejas agrakàs telpàs, bet, daschadu neparedsetu eemeslu dehl, Jaunekku beedribas telpàs Swehtes eelâ. Sapulzi atklahja presidents Leel-Auzes mahzitajs Sakranowicz ar saistoschu runu, kuru pasneegsim sawcem lasitajeem turpmak pilnigi. Pehz tam Widsemes direktors mahzitajs Hilners nolasija sawu pahrskatu par notezejuschâ gadâ Widsemê isnahkuscheem Latweeschu laikraksteem un grahmatàm, kas turpinajàs lihds pulksten 1/22. Sapulze ir apmekleta no apmehram 50 beedreem un weeseem. Pehz desmit minuschu ilga starpbrihscha Kursemes direktors Jaunpils mahzitajs Bernewitzs nolasija apskatu par Kursemê isnahkuscheem laikraksteem un grahmatàm; tapat ari winsch apskatija jauno deenas laikrakstu „Wahrdu“, kuru, darba daudsuma dehl, Hilnera kgs nebij paguwis apskatit. Tad uz beedribas presidenta, Sakranowicz'a kga preekschlikumu, Latweeschu zensigo gara mantu krahjeju Lerchi-Puschkaiti, weenbalsigi eezehla par beedribas korespondejuscho lozekli. Darba daudsuma dehl, tapat ari eewehrojot to, ka leela daka literarisko darbu isnahk apskatama gada beigàs, kas prasa daudz swabada laika, abi direktoru kungi atsazijàs no saweem amateem. Sapulze teem israhdija par winu lihdsschinigo sekmigu darbibu sawu atsinibu. Tad stahjàs pee jaunu direktoru wehleschanas. Par tahdeem eewehleja: preeksch Kursemes — Walles draudses mahzitaju F. Bernewitzu, un preeksch Widsemes — mahzitaju Ehtmani. Tà ka pulkstenis jau rahda trihs, tad presidenta kgs slehdz sapulzes darbibas preekschpusdeenas zehleenu, usaizinadams weesus un beedrus pulzetees uz pehzpusdeenas zehleenu pulksten tschetrôs. Sihkakas sinas par sapulzes darbibu pasneegsim turpmak. R.

Musikals jautribas wakars. Sestdeen 8. dezembrî sch. g. J. Waldmana kgs ar saweem musikas mahzekleem sarihkoja Zehra sahlê musikalu jautribas wakaru ar musiku dseedaschanu un deju, pee kura peedalijàs ari Sw. Annas draudses koris J. Waldmana kga wadibâ. Schahdus wakarus Waldmana kgs sarihko katru gadu pa weenam un ar preeku jaleezina, ka tee àri ar katru gadu eeguhst jo wairak peekriteju sawu kreetno preekschnesumu dehl. Ari schoreis gandrihs it wisi programas numuri (kopâ 14), tika ispilditi jo apsinigi, isnemot tikai daschus masakus nelihdsenumus. Sewischki labi isdewàs stihgu kwarteta spehletee Intermezzo simfonika ar orkestra pawadijumu no P. Maskagni un Andante no F. M. Bertholdy. Ari jaukta kora nodseedatàs dseesmas isdewàs jo teizami, sewischki J. Wihtola „Gaismas pils“ un Fr. Schuberta „Leepa“. Wahjaki weizàs wihru korim. Preekschnesumeem sekoja deja. Isrihkojuma biletes wareja dabut tikai pret sewischka eeluhguma usrahdischanu un apmeklets bija koti labi. Buhtu tikai koti wehlejams, kaut Waldmana kgs schos wakarus turpmak sarihkotu plaschakàs telpàs, jo Zehra sahle preeksch teem israhdàs stipri par masu. A. K.

Telefona satiksme starp Jelgawu un Rigu, kà sinams, teek atklahta ar 16. dezembri sch. g. Rigas pasta-telegrafa apgabala pahrwaldneeks nu pasino wispahribai, ka publikai telefons buhs leetojams, eewehrojot sekoschus nosazijumus: 1) Satiksme starp abàm pilsehtàm atwehrta no pulksten 8 rihtâ lihds pulksten 11 wakarâ. 2) Runàjamàs weetas ir Rigas zentraltelegrafa kantorî un Jelgawas pasta-telegrafa kantorî. Maksa par sarunu, ja ta neturpinàs ilgaki par trim minutèm, nosazita sekoscha: a) par weenkahrschu sarunu 50 kap.; b) par sarunu uz nosazitu laiku 1 rbl. 50 kap. 3) Maksa par sarunàm, kas newelkàs ilgak par 3, 6 u. t. t. minutèm, teek nemta tahda pat kà par pilnigi isleetoto laiku. 4) Pilsehtas telefonu tihkla abonenti war satiksmi starp abàm pilsehtàm isleetot ari no sawa dsihwokla, bet tad wineem wajaga to jau eepreeksch pasinot un peenahzigâ weetâ eemaksat 25 rbl. leelu summu preeksch sarunu isdewumeem, jo sarunas uz kredita neteek peelaistas. 5) Kas telefonu grib leetot taisni nosazitâ laikâ, tas to runajamàm weetàm war eepreeksch sinamu darit, pee kam samaksa par sarunu jaatlihdsina jau pee laika peeteikschanas. 6) Tapat ari atlauts personu, ar kuru grib sarunatees, likt sinamâ laikâ pee runajamàs weetas ataizinat, par ko jamaksà 25 kap.; waj ataizinajums isdarits, to usdewejs war dabut sinat, ja samaksà par atpakalsinojumu 25 kap. 7) Ataizinajums uz runajamo weetu no telefona abonenteem peenem tikai tad, ja tee notikuschi wismaz pahris stundu pirms sarunas sahkschanas laika, no personàm, kuras naw telefona abonenti, wismaz 3 stundas eepreeksch. Wisus tuwakus nosazijumus pasneedz Jelgawas pasta-telegrafa kantorî un Rigas zentraltelegrafa kantorî.

Wisjaunakàs sinas.

Kreewu telegrm.-agentura.

Peterburgâ, 12. dezembrî. Winu Majestates Keisars un Keisareene Aleksandra Feodorowna un Keisariskà Augstiba Leelknass Tronamantineeks Michails Aleksandrowitschs, kà ari Keisariskas Augstibas Leelknasi un Leelknases schodeen apmekleja juweleeru darbu isstahdi Keisariskàs mahkslas weizinataju beedribas telpàs.

Peterburgâ, 12. dezembrî. Inscheneeru pils maneschâ schodeen Wisaugstakà klahtbuhtnê notika leibgwardu Somijas pulka un leibgwardu Wolinijas pulka puskompanijas basnizas parade scho pulku swehtku atgadijumâ. Pehz pulksten 1 Seemas pils sahlê notika brokasts, pee kura bija usaizinati parades balibneeku ofizeeri un zitas augstakas personas.

Pragâ, 24. (11.) dezembrî. Schejeenes Wahzu konsulata preekschâ notika demonstrazijas, kuras sarihkoja pusauguschi jaunekli.

Hagâ, 24. (11.) dezembrî. Runâ, ka drihsumâ notikschot satikschanàs starp lordu Rosberi un presidentu Krügeru. („Balt. Wehstn.“ spezial-telegramas.)

Aisrahdijums.

Schim 100. numuram kà sewischks peelikums eet lihds sludinajums no **Kreewu-Amerikas Gumijas Manufakturas Sabeedribas,** Sw. Peterburgâ.

Isdewejs un redaktors: Dr. A. Bielenstein.
Redaktors: J. Weissmanis.
Дозволено цензурою. Рига, 13-го декабря 1901 г.
Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Zeen. publikas ehrtibas dehl!

Seemas-swehtku eepirkumeem buhs mans weikals

swehtdeen 16. un 23. dezembrî atwehrts.

J. Cäsarewitsch,

drehbju, audeklu un welas pahrdotawa
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 11.

Seemswehtku isstahde.

Fotografiju albumus,
Wehstulu papihru,
Preekschmetus if bronsa, marmora un onikfa,
Wihnes un Offenbachas ahdasprezes,
Jauns! Preekschmetus sezestonistu gaumâ
peedahwâ ihpaschi leelâ iswehlê par wislehtakàm zenàm

Herm. Danziger Rigâ,

12. Wehwern eelâ 12.

Chr. Seelig,

Rigâ,
Leelâ Jehkaba eelâ 16,
Leelâ Grehzineeku eelâ 1,
peedahwâ:

bahdes wannas,
barometrus,
wehstulu slogus,
koljê-duschas, wisjaunakàs un wispraktiskakàs istabas duschas,
kokos kahjumaschas,
celeekamas soles, ihstas Norwegu if seemelbreeschu spalwàm,
elektrisefchanas aparatus preeksch prahwakeem puiseneem (11 rbl.),
tahdus pat pilnigi eerihkotus ar eksperimentu kastiti (20 rbl.),
logu termometrus leelâ iswehlê,
frisefchanas dselsis,
frisefchanas lampas,
gummijas rolalu leetinas, ka: lelles, bumbas, kustonus, behrnu-schwagulus u. t. t., u. t. t. leelâ iswehlê,
roku silditaju „Unicum“ ar degweelas patronu,
koka dedsinamus aparatus,
bikschu lenzes,
bikschu issteepjamos,
wezpuischu draugu — bikschu knopes, peestiprinamas bes adatas un deega,
kammes, wisadas un wisadôs leelumôs u. fasonôs,
drehbju pakaramos,
galwas birstes,
muskulu stiprinataju: „Whitely Exercisers“ 3 leelumôs,
adatu etwijas, ihstas Anglu daschadâ iswehlê, noderiga dahwana preeksch katras dahmas,
nessesarus,
parfima putinatajus, leelâ iswehlê,
papihra naschus,
pletu-sargus,
bahrsdas dsen. aparatus,
smilschu pulkstenus, olu wahrischanai u. t. t.,
schwammas tihklus,
behrnu krahjkastites jaunôs originelôs fasonôs,
seepju kastites,
seepju paleekamôs,
skapju bordes,
spirta kehkus,
toaletes spogulus,
kabatas spogulus,
rokas spogulus,
tintes traukus,
galdklahjus un
galdautus wisdaschadakôs musturôs,
sobu birstes behrneem un peeaugušcheem,
sobu birstu kastites,
sobu birstu turetajus,
sobu bakstamos if schildpata, zelluloida, sofuspalwas u. t. t.

Chr. Seelig,

Rigâ,
Leelâ Jehkaba eelâ 16,
Leelâ Grehzineeku eelâ 1,

Andreas Siesenberg,

Rigâ, Kalku un Skahrnu eelu stuhrî,
peedahwâ if sawa bagatigà krahjuma
wisjaunakàs modes

sihda, wilnas un kokwilnas stoffus.

Seemswehtku dahwanàm

lehti wilnas stoffi kleitèm, barchent-flaneleti

u. t. t.

Swehtdeen 16. dezemb. un 23. dezemb. weikals buhs atwehrts no pulkst. 1 pehz pusd.

L. Rosenthal,

Rigâ, Grehzneeku eelâ Nr. 13.
Kà noderigas

Seemas swehtku dahwanas

peedahwaju no sawa **bagatigà krahjuma:**
Kabatas, seenas, modinatajus un regulatoru pulkstenus,
pareisi nowiktus un uf wairakgadeju galwoschanu.
Dahrgakmenus, selta u. sudraba prezes moderna un glihta darba.
Alsenida prezes, eeksch- un ahrsemju darba, par loti peenehmigàm zenàm.
Pulkstenu kehdes, selta, sudraba, tehranda, oksida un seltam lihdsiga metala, kas nepahrwehrschas, kà ari **mufu kehdes** jaunakos fasonos un leelâ iswehlê.
Pascha islabojumu darbniza. Leelakà wairumâ eepehrkot aprehkinu sewischkus prozentus.
Pastellejumus ispilda ahtri un apsinigi.

Wairumâ. **M. Krona** Masumâ.

modes pretschu pahrdotawa,
Rigâ, Grehzineeku eelâ Nr. 25,
spezialnodala gatawas kungu un dahmu welas pascha pagatawoschanai
peedahwà
seemswehtku eepirkumeem wislehtaki:

Preeksch dahmàm:
teatra schalles, lakatus,
tilla schalles, spizukrahgus,
gases- un **spizustoffu** preeksch balles uswalkeem,
wehdeklus, pompadurus,
boas no gases, spalwàm un ahdàm,
jostas, kemmes,
preekschautus leelâ iswehlê,
triko-tallas,
moarè-, sihdu- un **wilnas swahrkus,**
zimdus, sekes,
baschlikus, muffes, zepures u. t. t.

Preeksch kungeem:
wirskreklus,
naktskreklus,
krahgus un **manschetes,**
krahgu- un **manschetu knopes,**
schlipses un **krahgu aissargus,**
batista, sihda un audekla **kabatas lakatinus,**
glasé un **wilnas zimdus,**
lenzes, kapsekes,
kokwilnas un **wilnas trikotaschas,**
ahrsemes fabriku **ahdasmakus** u. t. t.

Orenburgas un wilnas lakatus,
eeksch un ahrsemes fabriku leetussargus,
wisada leeluma lelles ar lokancem lozekleem.

J. Jegera

grahmatu un rakstamu leetu pahrdotawa Jelgawâ,
Leelajâ eelâ № 9,
peedahwà: Latweeschu, Kreewu un Wahzu **jaunibas rakstus, mahju swehtibas, laimes wehlejumu kartes** un **kalendarus** uf 1902. g., **fotografiju albumus, bilschu rahmjus, krahsas** un **grahmatas** preeksch krahsoschanas, **pastpapihrus, wijoles, sudrabu** un **seltu** preeksch reeksinu aplihmeschanas, sudraba un selta **stihgas** preeksch eglites, **oderus, konto grahmatas,** Wihnes un Offenbachas **ahdas prezes, schujmaschinas.**

Maskawas miltus,
Rostowas miltus,
Kursemes grihs- un kuhku miltus
kà ari
I. sortes presetu rangu
leelumà un masumà
pahrdod

Fr. Weidemanis,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 83.

Weseliga sihditaja (emma) no lauteem **meklè weetu.** Adrese чрезъ Фридрихсгофъ, Aurumuischâ, **A. R.**

Schokoladu fabrika

Th. Riegert, Rigâ.

Noliktawa: **Sirgu eelâ 28.** Magasina: **Kalku eelâ,** „Uleja“ namâ.

Eglites konfektes

par daschdàm zenàm.

Galu galâ

teescham labs, wisàm prasibam noderigs

peena separators.

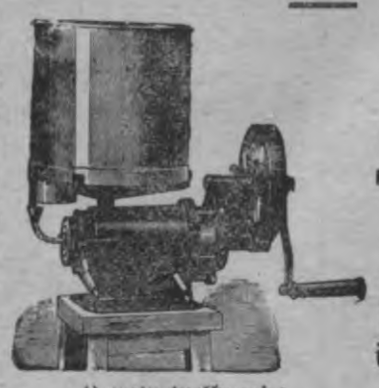

Jaunakajam

A.B.C,

peena separatoram ir sekoschee labumi:

1) naw welbomju.
2) naw gleemescha weidigu ritenu,
3) naw kakla rinku,
4) naw schnoru,
5) naw schkihwju un zilindru eeleekams.
6) naw stikla un dakts eilotaju,
7) ir pagatawots masinsch,
8) wisweeglaki darbinams,
9) ar zentratora rullischu lehgereem,
10) pilnigakais prezesijas darbs,
11) pilniga nokrehjoschana,
12) lehtakà zena.

Wairak neka 400 A. B. C. separatori
pagahjuschâ sesonâ pahrdoti, kas war noderet par wina deriguma wislabako teezibu.

A. B. C. separatori
dabujami **wairumâ** un **pa weenam** pee **generalweetneeka** preeksch **Kreewijas**

Hugo Herrmann Meyer,

Rigâ.

Wisadas moderneezibas mafchinas, maschinu imports dibinats 1873. g.

Preeksch apgabaleem kur wehl naw dabujams **meklè agentus.**	**Prospektus issneedsa par brihwu. Galwoschana.**

Smehketaju kungeem!

Tà kà Goudron-hilses naw wairs agrakà wehrtibà, tad zehlees prasijums pehz labàm un tomehr lehtàm hilsem. Scho robu ispildit usnehmuschàs

Dim-hilses no

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ Nr 12.

Minetàs Dim-hilses ir if stempeleta frantschu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak lauku un pilsetas bodês.

NB. Tàpat ari **ihstàs Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli), **Golomba „Freia“ hilses** (katrà 250 gab. kastitê weena dahwana) un **Afrika-hilses** ir eewehlamas. Teizami papirosi: **Barskija** 10 gab. 3 kap. un **Troika** 20 gab. 5 kap. Labakà III. sortes tabaka **„Swesda Nr. 14.“**

Balkin & beedr.

Rigâ, Karla eelâ, preti Tukuma woksalam.

Semkopibas maschinu un peensaimneezibas rihku noliktawa.

Daschadas ekselmaschinas,
ar **roku greeschami peena separatori „Radiator-Kurier“,** notrehjo 60 lihds 160 stopu par stundu, **wispilnigaka tagadnes zentrifuga.** Daschadu sistemu ar roku greescham. un gehpela kulmaschinas. Ahdas dsenamas sikfnas, ko uhdens nebojà.

Zenu rahditaji par welti.

Filzkurpes un Kaukasijas filzsahbakus,

kungu un dahmu gamaschas
pasihstamà labumà,

Peterburgas galoschas

peedahwà leelâ iswehlê

A. Blumberg senak A. Chomse,
sem kolonadeem 104.